

zpravodaj obce Šitbořice

Štengarůček

červen 2010

Letošní druhé číslo našeho obecního zpravodaje vydáváme v době, kdy se v obci koná mnoho významných akcí. Bojím se, že se nám ani nepodaří Vás o veškerém dění informovat. Pan starosta Vás informuje o tom, co se stihlo v obci vybudovat. My občané bychom si měli uvědomit, že nové komunikace a chodníky udělají naši obec krásnější a nám zpříjemní život. Naopak život nám dosti znepříjemnil deštivý a studený květen a začátek června. Ale musíme si také přiznat, že mnoho oblastí v naší republice dopadlo daleko hůře. Že si to naši občané uvědomují dokazuje výše pomoci oblastem postiženým povodněmi. V kostele se na tento účel vybralo 77 300 Kč. Hospodářské škody v naší obci ani nevznikly, ale dopad na zemědělství je nebývalý. Deštěm, zimou a houbovými chorobami je zničena úroda meruněk, broskví, znovu musely být zasety okurky a další zelenina. Zcela byla znemožněna první seč vojtěšky a velké plochy obilí a ostatních plodin jsou poplaveny a podmáčeny. Srovnání letošního počasí s dlouhodobým průměrem přinášíme v samostatném článku. Do barvitě historie naší obce určitě vstoupí i letošní stavění máje. Hlavně, že se nikomu nic nestalo a pamětníci budou mít

dlouhá léta o čem vyprávět. Vždyť i já za svůj šedesátiletý život pamatuji jen 3x zlomenou máj. Ale regruti a hlavně jejich otcové by si měli vzít pro další léta z letošního roku určité ponaučení. Toto číslo dále přináší tradiční rubriky. O své činnosti píše obě školy. Farnost připravila mimořádnou akci s názvem Noc kostelů. Politicky nejdůležitější byly určitě parlamentní volby. Nechybí ani vinařská besídka. Vinaři to budou mít vzhledem k počasí letos asi hodně těžké. Obci se v tomto období nevyhnuły ani nepříjemné události. Velké rozhořčení vyvolalo okradení bezbranných a zdravotně postižených důchodců, které okradl neznámý pachatel o celoživotní úspory. Tento hyenismus, kdy jsou okrádáni především starší a bezbranní občané se v poslední době dost rozšiřuje. Aby toho nebylo málo, tak ještě došlo v naší obci ke krádeži motorových vozidel. Již tradičně si postěžují na malý počet příspěvků především od sportovců. Akcí se v obci děje hodně. Již podruhé se Šitbořice staly obcí, kterou projela Agrotec Mogul rally. V horkém až tropickém počasí se konal tradiční farní den pro děti a na sklepním zařízení Maryša se opět sešli motorističtí veteráni. V tomto čísle se také ještě jednou podíváme na Aljašku. V historické části uvádíme vzpomínky z jedné rodinné kroniky.

Josef Zelinka,
šéfredaktor

SLOVO STAROSTY

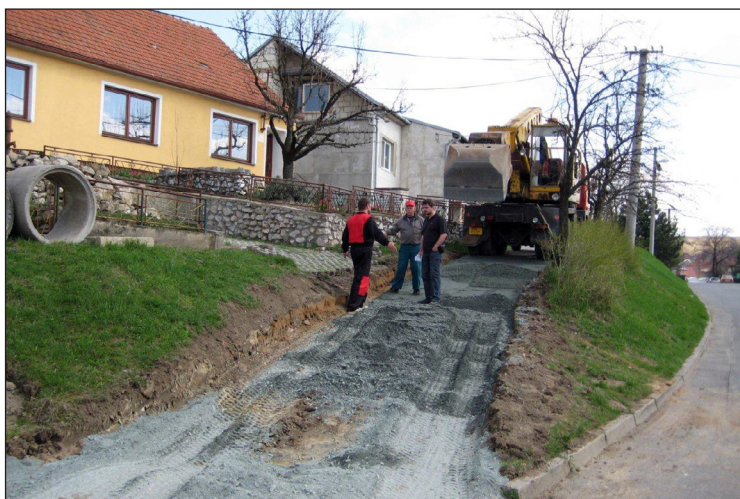

Vážení spoluobčané, po propršeném květnu a začátku června se zdá, že počasí se již umoudřilo a na polích a v zahrádkách je vidět, jak všichni dohání to, co za celé období dešťů zameškali. Díky geografické poloze naší obce nenapáchala voda v šitbořicích zdaleka tolik škody jako v záplavových územích. Již

v měsíci dubnu jsme započali s plánovanými opravami místních komunikací. Vozovka a parkoviště u sokolovny byly hotovy už na stavění máje. Pak začal déšť stavební firmě komplikovat práce na rekonstrukci dalších vozovek a chodníků. I přes toto nepříznivé počasí firma Strabag smluvené dílo stihla v termínu, kromě terénních úprav za obrubníky. Ty nebylo možné v rozbahněném terénu provádět. V letošním roce jsme využili mimořádně nízkých cen za stavební práce. Většina firem totiž musela snížit ceny, aby se udržela na trhu. Na rekonstrukci vozovek a chodníků bylo letos investováno 2 576 684,- Kč vč. DPH. Za tuto částku byla zrekonstruována ulice Výhon vč. chodníku a jeho prodloužení až k ulici Brněnské, horní část ulice Dlouhé, vozovka a parkoviště u sokolovny a chodník u bytovek na ulici Družstevní. V této ceně jsou ještě zahrnuty opravy

kanalizace, zpevněná plocha na skládce včetně přesunutí brány a zpevnění komunikace na ulici Dolní k rodinnému domu a garážím. Další větší investice se plánují až na podzim, kdy po vydání stavebního povolení bude zahájena výstavba inženýrských sítí v lokalitě Tocháčkova.

Během prázdninových měsíců pravděpodobně proběhne výměna parketové podlahy v sokolovně. Tato výměna bude značně finančně náročná, neboť je potřeba v celém sále nejprve provést novou izolaci proti vlhkosti, dále položit celoplošně odpružený rošt a na něj kvalitní dřevěné parkety, které snesou rozmanité využití

Rekonstrukce silnice na ulici dlouhá.

foto: Antonín Lengál

tohoto sálu. Nové parkety budou chráněny kvalitním epoxidovým lakem a mezi dvěma vrstvami budou chráněny i lajny. Cenové nabídky různých firem, se pohybují v rozmezí 800 tis. až 1 mil. Kč. Jihomoravský kraj nám na tuto opravu schválil dotaci ve výši 300 tis. Kč. Snažíme se zajistit na toto ještě další dotace, ale o výsledku zatím nebylo rozhodnuto. Jsem přesvědčen o tom, že sokolovna si již tuto výměnu podlahy zaslouží, neboť je tento sál hojně využíván. Od tělocviku ZŠ, přes činnosti různých sportovních oddílů až po společenské akce. Současné rozpadající se parkety jsou již pro sport nebezpečné

a ani vzhledově nám příliš dobrou reklamu nedělají např. při konání TMS v kolové.

Vážení spoluobčané to je ve zkratce vše, co se týká současného rozvoje naší obce. O dalších tématech se dočtete v tomto čísle od jiných přispěvatelů.

Na závěr mi dovolu,te, abych Vám popřál krásné léto, příjemné prožití prázdnin a dovolených, a abyste načerpali co možná nejvíce energie do druhé poloviny letošního roku.

*Antonín Lengál,
starosta obce*

KRÁTKÉ ZPRÁVY

ZPRÁVY ZE ZASEDÁNÍ RADY OBCE

- Zastupitelstvo projednalo blokační smlouvu a výši blokačního poplatku na rezervaci stavebního místa s jednotlivými stavebníky, kteří mají zájem o stavbu RD v lokalitě Tocháčkova. Z.O. schválilo blokační smlouvu.
- Zastupitelstvo schválilo, uzavření smlouvy o budoucí kupní smlouvě s jednotlivými stavebníky v lokalitě Tocháčkova do 30 dní od vydání stavebního povolení na výstavbu inženýrských sítí. Ve smlouvě bude uvedena cena pozemku 400,- Kč/m² bez DPH a termín kolaudace do 48 měsíců od vydání stavebního povolení na výstavbu RD.
- Rada obce vybrala nabídku společnosti Strabag na opravu komunikací, chodníků a parkoviště v obci v celkové výši 2 111 824,- Kč. Bude opravena silnice a chodník na Výhon (1 059 191,- Kč), parkoviště u sokolovny a silnice ke škole (786 475,- Kč) a ulice Dlouhá (266 157,- Kč).
- R.O. schválila zapůjčení komunikací Agrotecu Hustopeče na den 11. 6. 2010 na uspořádání automobilových závodů. Nutno předem informovat občany Šitbořic o uzávěrkách.
- R.O. odsouhlasila výstavbu chodníku na ulici Brněnská a opravu chodníku u bytovek na ulici Družstevní.
- R.O. schválila zadat požadavek na zhotovení dokumentace a projektu pro čerpání dotací z fondu Zelená úsporám na zateplení dvoubytovky a čtyřbytovky na ulici Školní společnosti Šafařík Hustopeče.
- Rada obce schvaluje žádost Jana Vozdeckého, V Akátkách, Šitbořice o pronájem části pozemku p.č. 1441 o výměře 552 m² zahrada.
- Rybáři Šitbořice žádají o finanční podporu na uspořádání dětského dne 9. května 2010 na šitbořickém rybníku. R.O. navrhuje částku ve výši 3 000,- Kč.
- Stárci žádají o prominutí nájmu v sokolovně ve dnech 30. 4. a 1. 5. při tradičním stavění máje. R.O. souhlasí, nájem 10,- Kč a energie se uhradí.

- R.O. vzala na vědomí informaci PČR Hustopeče o bezpečnosti v jejím teritoriu. V Šitbořicích bylo šetřeno 21 trestných činů.
- A-TOM Sluníčko žádá o podporu na svoji činnost ve výši 20 000,- Kč na rok 2010. R.O. neschvaluje navrženou výši podpory, ale schvaluje poskytnout finanční podporu na konkrétní činnost klubu.
- Marta Ryšavá, Domaninská 175, žádá o pronájem pozemku o rozměrech 1,6x9 metrů naproti svého rodinného domku. R.O. souhlasí.
- Rada souhlasí s proplacením 2 ks houpaček a výměnou písku na dětském hřišti U Rybníčka.
- Jaroslava Hanáková, Na Kopečku 287, žádá o povolení vjezdu a úpravu komunikace ke garáži na obecním pozemku. R.O. souhlasí. Povrch bude rozebíratelný.
- David Urban, žádá o prodloužení nájmu v obecním bytě na ulici Nikolčická 231. R.O. souhlasí do 31. 7. 2010.
- Rada obce odsouhlasila příspěvek Šitbořickým rybářům na údržbu zeleně a vysázených stromů okolo Novodvorského rybníka ve výši 5 000,- Kč.
- Jan Novotný žádá o dotaci pro A-TOM Šitbořice. R.O. schvaluje finanční pomoc do výše 3 000,- Kč – proti potvrzení o zaplacení.
- Rada obce schválila smlouvu o budoucí smlouvě na zřízení věcného břemene a souhlasu se zřízením stavby se společností JMP Net s.r.o. Plynárenská 499/1, Brno.
- R.O. odsouhlasila smlouvu o budoucí kupní smlouvě na plynárenské zařízení, uzavřené ve smyslu § 50a Občanského zákoníku a o spolupráci a součinnosti při realizaci plynárenského zařízení podle § 51 Občanského zákoníku číslo smlouvy 136/2010/1210000429, se společností JMP Net, s.r.o. Plynárenská 499/1 Brno.
- Ing. Vratislav Jurenka, žádá o odkup parcely p.č. 701 na ulici Domaninská. Obec pozemky nad sklepními prostory neprodává.
- SDH Šitbořice, žádá o příspěvek 3 000,- Kč na soutěž Mladých hasičů na zakoupení věcných darů pro vítěze. R.O. souhlasí.
- Rada obce bere na vědomí, že dotace z programu Rozvoje venkova byla zamítnuta.

- Radka Poláková, žádá o prodloužení nájmu v obecním bytu Nikolčická 231. R.O. souhlasí do 31.7.2011.
- Rada obce odsouhlasila opravu vjezdu a přeložení brány na skládce v Šitbořicích.

Milan Němeček,
místostarosta

VÝSLEDKY VOLEB DO PS PARLAMENTU ČR 28. – 29. 5. 2010

Počet oprávněných voličů: 1 556
Přítomno voličů: 1 084 (69,66 % oprávněných)
Odevzdáno platných hlasů: 1 082

Předávání cen nejlepším vinařům.

foto: Josef Zelinka

poř.	strana	hlasů	procent
1.	ČSSD	281	25,97
2.	KDU – ČSL	224	20,71
3.	TOP 09	134	12,38
4.	KSČM	106	9,80
5.	ODS	99	9,15
6.	VEŘEJNÉ VĚCI	97	8,96
7.	ZEMANOVCÍ	48	4,44
8.	SUVERENITA S. BOBOŠÍKOVÉ	35	3,24
9.	STRANA ZELENÝCH	14	1,30
10.	DSSS	13	1,21
11.	STRANA SVOBODNÝCH OBČANŮ	8	0,74
12.	ČESKÁ PIRÁTSKÁ STRANA	7	0,65
13.	VOLTE PRAVÝ BLOK	5	0,46
14.	MORAVANÉ	5	0,46
15.	ČESKÁ STRANA NÁRODNĚ SOCIÁLNÍ	2	0,18
16.	KORUNA ČESKÁ	2	0,18
17.	OBČANÉ.CZ	1	0,09
18.	KONZERVATIVNÍ STRANA	1	0,09
19.	STOP	0	0,00

Výsledky voleb.

Milan Němeček,
místostarosta

VÝSTAVA VÍN

Již 45. ročník tradiční výstavy vín se konal v neděli velikonoční 4. dubna 2010. Základní organizace ČZS připravila 592 vzorků vín od vinařů ze Šitbořic a dalších 25 vinařských obcí z Moravy a Slovenska.

Hodnocení vzorků se konalo v sobotu 27. března pod odborným vedením subkomise ve složení Ing. Aleš Urbánek garant výstavy, Ing. Zdeněk Musil z Břeclavi a Stanislav Charvát z Klobouk. Na výstavě bylo prezentováno 357 vzorků bílých vín, z toho 60 archivních, 235 červených vín, z toho 53 archivních. Na bodování se podílely

hodnotící komise u 20 stolů. 1. cena byla udělena vínům s alespoň 84 body. Nejlépe dopadla tato vína:

BÍLÁ VÍNA ROČNÍKU 2009:

1. PA, Žídek Rudolf, Popice, 94 b
2. RB, Charvát Jaroslav, Klobouky, 93 b
3. MT, Novotný Jaroslav, Šitbořice, 92 b

BÍLÁ VÍNA ARCHIVNÍ:

1. RB, 2006, Ing. Loskot Roman, Nosislav, 94 b
2. SG, 2005, Pacas František, Borkovany, 93 b
3. CH, 2008, Ing. Vávra Jiří, Šitbořice, 92 b

ČERVENÁ VÍNA ROČNÍKU 2009:

1. MP, Novák Josef, Borkovany, 94 b
2. FR, Konečný Josef, Šitbořice 484, 93 b
3. RM, Bečka Zdeněk, Šitbořice, 92 b

ČERVENÁ VÍNA ARCHIVNÍ:

1. FR, 2007, Ing. Zoubek Pavel, Šitbořice, 94 b
2. CS, 2006, Novotný Jaroslav, Šitbořice, 93 b
3. RM, 2007, Mrkvica Miroslav, Velké Němčice, 92 b

NEJLEPŠÍ KOLEKCE (průměr 4 nejlépe hodnocených vín od jednoho vystavovatele):

1. Ing. Vávra Jiří, Šitbořice, 90,50 b
2. Novotný Jaroslav, Šitbořice, 90,25 b
3. Ing. Šabata Martin, Šitbořice, 89,25 b
4. Bečka Zdeněk, Šitbořice, 89,25 b
5. Ing. Zoubek Pavel, Šitbořice, 88,50 b

Návštěvníků se tradičně sešlo velké množství. Hrála cimbálová muzika a večer se konala taneční zábava.

Josef Zelinka

DEŠŤOVÉ SRÁŽKY V NAŠÍ OBCI

V dubnu a květnu byla naše vesnice zalévána mnohými litry dešťové vody. Dovolte mi informovat Vás o množství srážek spadlých v posledních letech. Podkladem byly zápisy vrátných společnosti Drumax Šitbořice.

Rok	Množství srážek
2005	579,7 mm
2006	592,9 mm
2007	543,8 mm
2008	428,1 mm
2009	604,5 mm
2010 (do 6. 6.)	374,9 mm

Přehled srážek v Šitbořicích za poslední roky.

Z přehledu je patrné, že již spadlo více jak polovina ročního úhrnu srážek, ale zde je nutno říci, že velmi záleží, kdy a který měsíc. Je zajímavostí, že loni v měsíci dubnu napršelo 2 mm a letos 71,1 mm a v květnu loni 50,4 mm a letos 165,7 mm. To je malý přehled jak si počasí s námi zahrává a jak se zbytečně zlobíme a rozčilujeme, když počasí si dělá co chce a my mu nemůžeme poručit.

Milan Němeček

DEŠŤOVÉ SRÁŽKY PODROBNĚJI

Ve svém článku Vás Milan Němeček informuje o letošním mimořádném přívalu dešťových srážek. Dovolím si vám nabídnout poněkud širší pohled na průběh dešťových srážek v naší oblasti. Je chvályhodné, že Drumax provádí již několik let podrobné denní měření a tyto údaje zapisuje. Suma měsíčních a ročních srážek je důležitý ukazatel pro charakteristiku podnebí daného regionu. Český hydrometeorologický ústav má po celé republice síť srážkoměrných stanic, které tento důležitý údaj na profesionální úrovni sledují. Naší obci je nejbližší 10 km vzdálená srážkoměrná stanice B2KLOB01 v Kloboukách u Brna. Údaje měří od roku 1921. Když porovnávám měření, která jsem získal od Drumaxu tak existují určité rozdíly, které jsou dány lokálním charakterem především letních srážek. Víme, že takové rozdíly existují i mezi částmi obce. Ale celková čísla a především dlouhodobé průměry se vzácně shodují.

Z uvedené tabulky je patrné, že nejvíce srážek napršelo v červenci památného roku 1997 a letošním květnu.

Josef Zelinka

rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	celkem
1990	0,4	37,3	12,9	74,1	31,1	59,0	70,1	19,9	55,9	40,1	49,7	14,9	465,4
1991	6,9	6,5	15,8	18,1	69,3	29,1	55,8	36,4	26,2	21,8	67,2	26,5	379,6
1992	36,6	9,5	70,2	32,1	16,1	77,1	30,3	39,3	38,1	64,6	47,6	35,9	497,4
1993	15,9	21,5	29,8	32,4	33,0	66,7	70,7	59,8	37,0	41,4	38,0	58,9	505,1
1994	25,0	12,4	23,1	65,8	64,9	22,3	27,4	83,8	29,0	37,7	18,8	41,6	451,8
1995	29,8	16,7	46,2	48,2	79,9	130,9	65,2	55,4	111,1	3,5	38,9	33,3	659,1
1996	34,0	44,1	21,8	39,9	63,2	94,7	46,0	89,7	54,7	55,1	34,8	18,8	600,4
1997	12,3	20,7	27,9	28,2	57,9	98,6	289,7	23,9	20,2	30,4	76,0	37,2	723,0
1998	15,7	3,5	13,2	42,2	23,3	91,0	63,9	37,0	122,7	94,4	27,4	9,8	544,9
1999	10,4	22,0	33,3	40,5	36,7	130,8	84,6	18,4	28,9	11,8	46,4	29,8	493,6
2000	35,9	22,8	64,4	9,2	33,0	51,3	130,0	53,4	49,7	19,1	60,8	38,5	568,1
2001	27,4	18,8	60,4	44,8	43,6	32,2	133,5	49,3	52,4	16,3	25,9	33,2	537,8
2002	9,4	30,3	23,5	23,2	38,9	89,6	47,5	122,0	39,0	105,5	43,4	43,9	616,2
2003	30,0	3,2	4,4	21,6	40,6	21,5	68,9	36,8	26,1	62,3	36,8	51,3	403,5
2004	46,9	33,3	31,9	29,5	29,3	91,7	25,7	31,9	42,8	55,8	40,0	13,0	471,8
2005	53,4	28,3	14,2	55,6	78,2	48,3	97,0	121,0	28,1	4,3	37,8	58,8	625,1
2006	32,1	43,3	64,6	63,3	78,8	64,6	14,5	161,4	28,1	16,3	22,7	18,9	608,6
2007	35,7	34,1	63,9	6,7	37,2	106,3	68,9	57,4	106,9	34,9	47,1	24,5	623,6
2008	20,4	14,5	45,5	28,5	78,5	100,4	71,2	41,4	47,4	33,2	24,1	32,3	537,4
2009	28,2	68,9	88,1	1,9	58,4	81,6	130,5	31,2	17,2	33,6	66,5	42,9	649,0
2010	66,5	27,0	14,5	66,9	196,9								
průměr	25,32	24,59	37,36	35,29	49,60	74,39	79,57	58,51	48,08	39,11	42,68	33,20	548,07
pr. 1990-1999	18,70	19,42	29,4	42,15	47,54	80,06	80,37	46,44	52,38	40,08	44,84	30,67	532,03
pr. 1931-1960	29	28	28	32	56	67	73	74	39	44	40	32	542,00

Srážky naměřené ve srážkoměrné stanici B2KLOB01 v Kloboukách u Brna.

ZE ŽIVOTA FARNOSTI

TELEGRAFICKÝ PŘEHLED UDÁLOSTÍ

- Oslavili jsme 45. narozeniny pana faráře. Jedním z darů byl i poukaz na let horkovzdušným balónem.
- 1. května došlo k vyvěšení poutače k celonárodní akci s názvem Noc kostelů.
- 7. května se na farní zahradě opět podařilo ministrantům postavit jejich májku. Následovalo opékání špekáčků u táboráku.
- V polovině května došlo na kůru k montáži písničky pro naše zpěváky.
- Celý květen probíhaly Májové pobožnosti s doprovodným zpěvem chrámového sboru.
- V sobotní večer dne 22.5. proběhla Svato-dušní vigilie, kterou svým zpěvem doprovázela schola mladých SchOK. Hned den na to proběhla samotná slavnost Seslání Ducha svatého (třetí největší křesťanský svátek v roce) se zapalováním svící, symbolů darů Ducha svatého, našimi dětmi.
- Ve středu 26.5. při odpolední dětské mši byl pokřtěn Patrik, kterému po obřadu pogratulovala celá jeho třída s dárky a Patrik jim za to žehnal křížkem na čelo.
- V pátek 28. května došlo k vyvrcholení mnoha týdenní přípravy na naši první Noc kostelů. Všechny návštěvníky čekal bohatý program – kavárnička ve staré škole, prohlídka věže a varhan. Do akce se zapojil chrámový sbor, senioři, stolička. SchOK nejen zpíval a hrál, ale přichystal si i scénku ze života sv. Františka z Assisi. Programu se zúčastnilo na více než 400 návštěvníků. Poděkování patří všem, kdo se na této akci jakkoli podíleli, ale i všem návštěvníkům a dále i zastupitelstvu a panu starostovi za finanční podporu. Jednalo se o velmi zdařilou akci.
- Hned o den později se ministranti vydali na „puťák“ na boleradickou rozhlednu stojící na Nedánově. Cesta byla plná úkolů a po návratu kluky čekal táborák na farní zahradě. Ve stejný den se konala i první svatá zpověď dětí ze třetí třídy, které se po celý školní rok připravovali na

první svatě přijímání. Po zpovědi následovalo i symbolické pálení hříchů.

- V neděli 30. května poprvé přistoupilo ke svatému přijímání 18 dětí (12 chlapců a 6 dívek).
- O týden později jsme slavili slavnost Těla a krve Páně. Po mši svaté o půl jedenácté jsme vyrazili s monstrancí na průvod od kostela k Orlovně a nazpět.

První zpověď třetáků – symbolické pálení hříchů.

foto: Petr Krupička

- V sobotu 12. června se konal již třetí Farní den. Mladí si opět připravili bohatý program pro děti, maminky z klubu Mikeš zase pro ty nejmenší a další dobrovolníci i pro dospělé návštěvníky. Jediné co nás opravdu mrzí je malá účast zdejších farníků. Nezájem a ignorování těchto akcí a pak následné pomlouvání těch, kteří se zapojili. Zamysleme se my, kteří se počítáme mezi věřící, co pro náš život znamená víra a živé společenství, kterým vydáváme svědectví svému okolí, především těm, kteří stojí mimo církve.
- Na sobotu 26. června (ke konci školního roku) se chystá ohňostroj. Více informací naleznete na našich webových stránkách.

za farnost sepsali
Petr Krupička a Ladislav Lengál
www.farnost-sitborice.org

ZE ŠKOLY

MATEŘSKÁ ŠKOLA

DEN MATEK

V neděli 9. května vystoupily děti s jarním pásmem na Svátku matek v sokolovně. Vystoupení se zúčastňují pouze děti, které si to přejí. Letos přišlo maminkám a babičkám zazpívat a zatancovat 38 dětí.

ZÁPIS

V pondělí 10. května se uskutečnil zápis dětí na příští školní rok. K zápisu se dostavilo 19 rodičů se svými dětmi. Všechny zapsané děti jsme přijali.

SLAVÍČEK

14. ročník Šitbořického slavička jsme uspořádali 1. června. Tentokrát se do soutěže zapojilo 31 dětí a vyhrály všechny.

PROHLÍDKA V ZEMĚDĚLSKÉM DRUŽSTVU

Po mnoha a mnoha letech nám byla umožněna prohlídka družstva. Na návštěvu se děti moc těšily, nejdříve viděly kravičky a telátka, potom průběh dojení a nakonec si mohly prohlédnout kombajn a traktory. Ochotní zaměstnanci ZD se nám po celou dobu návštěvy hodně věnovali. Děti si mohly pohladit telátko, měly možnost nahlédnout do kombajnu a traktoru.

Velké poděkování patří ochotným a vstřícným lidem, kteří se našim dětem tolik věnovali. Živočišná výroba: Štěpán Rozkydal, Pavel Kaňa. Rostlinná výroba: Rostislav Zelinka, Zdeněk Klein, Přemysl Filípek, Jaroslav Rech a Petr Holoubek.

Z dopoledního pobytu v ZD si děti odnesly spoustu zážitků a také dárky. Těšíme se, že příští rok se prohlídka bude opakovat.

VÍTÁNÍ

V neděli 6. června v obřadní síni OÚ naše děti přivítaly 10 budoucích kamarádů.

HASIČI A POLICIE V MŠ

Šitbořický SDH nám uspořádal ukázkovou akci v mateřské škole spolu s vyhlášením výtvarné soutěže Požární ochrana očima dětí. Hasiči velmi vhodnou formou seznámili děti s povinnostmi a důležitostmi hasičů. Umožnili dětem si všechno důkladně prohlédnout, osahat a vyzkoušet. Také nám dohodli besedu s Policíí ČR. Byla jsem

Prohlídka v Zemědělském družstvu.

foto: Miroslava Kominacká

překvapená, jak vyprávění policistů děti zaujalo. Jménnem dětí děkují Martinu Konečnému, Jiřímu Nevídalo-
vi, Karlu Urbánkovi, prapr. Martinu Hlaváčkovi a nstržm. Janě Kotáskové za krásné společné dopoledne v mateřské škole. Budu ráda, když takové vydařené akce budou každý rok.

KOČIČÍ DEN

MDD jsme letos oslavili z důvodu nevhodného počasí až 8. června. Každým rokem na oslavu svátku dětí připra-

vujeme nějaký den. Jednou Veselý den, jindy Indiánský den a letos to byl Kočičí. Už se stalo pravidlem, že na tyto akce zveme maminky a děti z klubu Mikeš. Kočičí den děti zahájily společným pokřikem: „Hola, hola, hola,

Kočičí den.

foto: Miroslava Kominacká

kočičí školka volá. Na kočky si hrajeme, do hry všechny vezmeme. Hola, hola, hola, kočičí školka volá.“ Celé dopoledne jsme si na zahradě hráli na kočičky, plnili různé úkoly, nechyběl poklad, sladkosti a medaile.

CO NÁS JEŠTĚ ČEKÁ?

- malování na chodníku 15. ročník
- výlet do ZOO Hodonín
- slavnostní rozloučení s předškoláky

Školní rok 2009–2010 pomalu končí. Zorganizovali jsme hodně akcí, které si vyžádaly spoustu času a úsilí. Děkuji paním učitelkám a všem zaměstnancům MŠ za dobře odvedenou práci.

Miroslava Kominacká,
ředitelka

ZÁKLADNÍ ŠKOLA

PŘÍRODOVĚDNÁ STEZKA V KŘEPICÍCH

U příležitosti oslav Dne Země se ve čtvrtek 22. 4. žáci 3. – 5. třídy zúčastnili přírodovědné stezky v Křepicích. Na naučné trase si mohli změřit síly ve vytrvalostním běhu a porovnat své znalosti v poznávání živočichů a rostlin s ostatními týmy z Nikolčic a Křepic. V konkurenci místních škol v regionu obstáli naši žáci výborně a umístili se na předních pozicích. Žáci třetí třídy získali 1. a 3. místo, čtvrtá třída obsadila 2. místo a zástupci pátého ročníku se umístili na 1. a 2. místě. Gratulujeme!

NIKOLČICKÁ LYRA

Gratulujeme našim zpěvákům, kteří se umístili v soutěži Nikolčická Lyra. V těžké konkurenci mnoha účastníků si krásné 1. místo za dvojhlas vyzpívala trojice dívek ze sed-

mé třídy – Hana Dopitová, Tereza Baranová a Lucie Němečková. Další 1. umístění získala Tereza Krčková z páté třídy a umístila se i Klára Vozdecká z první třídy.

BĚH OSVOBOZENÍ

V pátek 23.4.2010 uspořádal kolektiv učitelů naší základní školy tradiční každoroční závody zvané Běh osvobození. V těchto dnech přesně před 65 lety skončila v naší obci 2. světová válka a Šitbořice byly osvobozeny od Němců. U této příležitosti si žáci naší školy připomněli kruté události osvobozování obce a položili věnce k pomníku padlých.

DOPRAVNÍ VÝCHOVA

28.4.2010 se všichni žáci 1. stupně zúčastnili každoroční dopravní soutěže. Rozdělení byli do smíšených družstev z 1. až 4. třídy. Děti řešily dopravní situace na křižovatkách, poznávaly značky, skládaly obrázky dopravních prostředků, řešily třídění odpadu, zkusily si obvazovat simulovaný úraz, popisovaly základní vybavení kola, pod dohledem odborníka z BESIPu jezdily na kolech podle předpisů a zkusily si i jízdu zručnosti na čas. Odměnou jim byla radost ze soutěžení a sladká odměna.

EXKURZE DO ZEMĚDĚLSKÉHO DRUŽSTVA

Dne 4. května 2010 jsme se vydali v rámci projektu o naší obci do místního zemědělského družstva. I když žijeme na vesnici, většina z nás krávu na živo viděla poprvé až dnes. Byl to pro nás docela velký zážitek. Mimo již zmíněné krávy jsme si mohli prohlédnout třeba nádoby na přepravu mléka, neboť mléko od nás se rozváží do brněnských obchodních domů. Velice nás zaujal systém dojení krav řízený počítačem, viděli jsme jalovice, krávy i telátka, a dokonce jsme si je mohli i pohladit. Ovšem naše návštěva neměla jen kladné stránky. Každý doma musel poznat, kde jsme byli.

*Pavčina Urbánková,
9. třída*

DEN MATEK

Nedělní odpoledne 9.5.2010 bylo určeno především všem maminkám a babičkám, které se přišly podívat na kulturní program do Sokolovny. Základní škola se podílela na vystoupení a žáci si

připravili pásmo, kde zazněla recitace, hra na hudební nástroje, divadelní scénka, taneček a nechyběl ani zpěv. Po ukončení si mohli všichni prohlédnout vystavené portréty od žáků, kteří se snažili ztvárnit své maminky. Děkujeme za účast a těšíme se na shledanou v příštím roce.

ATLETICKÁ OLYMPIÁDA

Základní škola Šitbořice pořádá letos Atletickou olympiádu žáků 1. stupně. Jedná se o jednu z největších sportovních událostí ve školním roce pro děti od první do páté třídy, která se koná již třetím rokem. Žáci naší školy v minulém školním roce v Nikolčicích zvítězili a proto má naše škola letos tu čest, že může tuto akci uspořádat. Žáci z mnoha základních škol z okresů Brno-venkov a Břeclav se utkají ve čtyřech atletických disciplínách. Tuto sportovní akci nadregionálního charakteru pořádně v červnu v areálu obecního fotbalového hřiště. Olympiáda neproběhla před uzávěrkou tohoto zpravodaje a o výsledcích se můžete informovat na webových stránkách školy.

Dopravní výchova.

EXKURZE PRAHA

Žáci 7. a 9. ročníku, kteří se rozhodli jet na exkurzi do Prahy, určitě nelitovali brzkého vstávání a nachozených kilometrů po pražských památkách. Nejprve navštívili budovy parlamentu a senátu, a následovala jízda petřínskou lanovkou. Po absolvování prohlídky zrcadlového labyrintu zamířili na Pražský hrad, z jehož hradeb je nádherná vyhlídka na celé okolí a nenechali si ujít památky jako Karlův most, Staroměstské náměstí s orlojem a vyhlídkovou věží. Prohlídka pamětihodností našeho hlavního města s poučným a zajímavým výkladem paní učitelky Jelínkové musela nadchnout snad každého a doufejme, že se v takovém duchu vydaří i další třídní výlety.

Den matek v Sokolovně.

foto: Petra Strouhalová

DEN DĚTÍ

Na Den dětí si Základní škola připravila pro děti zábavné, naučné a sportovní dopoledne. Učitelé ve spolupráci s hasiči, psodovem a policií ČR přichystali stanoviště, kde se žáci seznamovali s výstrojí a výzbrojí zásahových jednotek a dozvěděli se spoustu užitečných informací týkajících se bezpečí a zdraví.

METODOLOGICKÁ PODPORA V OBLASTI PRÁCE S ŽÁKY

Cílem projektu je zvýšení kvality vzdělávání žáků. Projekt je realizován z evropských fondů z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Naše škola je zapojena jako partnerská škola MĚSOŠ Klobouky u Brna. Vzdělávání učitelů ZŠ Šitbořice bude v letech 2010 – 2012 v rámci projektu podpořeno finanční dotací ve výši 115 000,- Kč.

ŠKOLNÍ JÍDELNA

Naše školní jídelna připravila pro děti překvapení. Čekal nás pohádkový týden s názvem Vaření s pohádkou a ještě k tomu soutěžení. Každý den na děti čekaly otázky k pohádkovému jídelníčku. Všechny dětské odpovědi byly vyhodnoceny a výherce za každý den získal odměnu. Dětem se soutěžení líbilo. Jsme rádi, že se do soutěže s chutí zapojila většina strážníků a proto podobnou akci zopakujeme i v příštím školním roce. Zapojit se může každé dítě, které chodí na obědy. Podrobnější informace a fotografie najdete na webových stránkách.

Více detailních informací o proběhlých či plánovaných školních akcích zjistíte na webových stránkách školy.

*Mgr. Dagmar Guráňová, Mgr. Lucie Kačurová,
Mgr. Petra Strouhalová, PaedDr. Jarmila Novotňáková,
Mgr. Dana Relichová*

www.zssitborice.webnode.cz

HASIČI

Nejzávažnější problém, se kterým jsme se v poslední době zabývali, byl fakt, že naše stávající vozidlo – skříňová Avie, přestala splňovat podmínky pro přepravu osob, takže nebylo možno provádět výcvik a vyjíždět na hasičské soutěže.

V měsíci říjnu se nám po sérii jednání podařilo získat vyřazené dodávkové vozidlo VW Transporter od Policie České republiky a zároveň s ním se nám podařilo získat bezplatným převodem vyřazený velitelský vůz Opel Frontera od Hasičského záahového sboru Jihomoravského kraje. Na obou vozidlech byly odpracovány stovky brigádnických hodin, aby byly uvedeny do stavu který vyžadují náročné předpisy a nařízení pro požární vozidla. Stará skříňová Avie se tak již stala nepotřebnou a byla prodána jinému sboru.

V minulém roce se do naší obce přistěhoval p. Martin Červenka, který pracuje u HZS JK, začal s naším sborem blíže spolupracovat a hlavně obohacovat náš další výcvik. Mohli jsme na vlastní kůži vyzkoušet dosud nepoznané praktiky. Jednou z nich je vyproštění zaklíněné osoby v automobilu pomocí speciálního nářadí, které nám p. Červenka zapůjčil. Naši hasiči si mohli prakticky vyzkoušet činnost, se kterou jako dobrovolníci nepřicházíme do styku. Tato akce proběhla před O.Ú. a vozidlo „obětoval“ náš člen Jiří Nevídal.

Taktéž výcvik ve slaňování, který se těší u našich členů velké oblibě nám materiálně podpořil p. Červenka. Toto slaňování provozuje na slušné úrovni člen záahové jednotky Jiří Urbánek, avšak nedisponuje dostatečným technickým vybavením. Díky zapůjčenému vybavení od HZS JM Brno jsme mohli v objektu ZD uskutečnit několik cvičení, kterých se zúčastnila většina členů záahové jed-

Hasiči a policie v Mateřské škole.

foto: Miroslava Kominacká

notky. Obilní silo s výškou okolo 30 m. Poskytlo dostatečný prostor pro vyzkoušení této na první pohled jednoduché, ale jinak fyzicky i psychicky velmi náročné činnosti.

Po oslavách 110. výročí založení našeho sboru oznámil pokladník, že naše finance jsou takřka na nule, takže pořádání Martinských hodů a Hasičského plesu je nezbytně nutné. Hasiči si dlouhodobým pořádáním těchto akcí získali dobrou pověst u našich občanů a v okolí. Martinské hody se uskutečnily 15. 11. 2009 za účasti krojovaných stárků a dechové hudby Miločanka a Hasičský ples 30. 1. 2010 za doprovodu dechové hudby Lácaranka z Kobylí. Tento ples také zpestřily doprovodným programem taneční skupina Desorient z Klobouk u Brna. Podle účasti místních i přespolních se tyto akce vydařily a přinesly tolik potřebný finanční přínos do naší pokladny.

Po několikaleté odmlce se nám opět podařilo uskutečnit zájezdy, i když pouze jednodenní. V loňském roce do Třebíče a okolí a letos do Rožnova pod Radhoštěm. Je

to odměna všem členům za jejich celoroční činnost, kterou je údržba techniky, výcvik zásahové jednotky a práce s mládeží. Díky pěti vedoucím mládeže nám tu fungují dvě družstva – starší a mladší žáci, kteří pravidelně vyjíždí po soutěžích do blízkého okolí.

Zásahová jednotka má ve svém kolektivu dva profesionální hasiče, takže poměrně často probíhají různá školení, ať už po stránce technické, preventivní nebo v oblasti zdravotědy. V letošním roce měla zásahová jednotka

deset výjezdů. K drobným požárům, odstranění spadlých stromů přes vozovku, čerpání vody ze zatopených objektů nebo k havárii kamionu s nebezpečným nákladem.

13. 6. se v místním sportovním areálu uskutečnila dětská soutěž v požárním útoku a štafetě. Zúčastnilo se celkem 13 družstev – 8 mladších a 5 starších žáků. Naši mladší žáci obsadili 5. místo a starší 2. místo.

Miroslav Vahala

TOM-SLUNÍČKO

Vážení čtenáři, opět vás chceme informovat o oddílovém dění, neboť se toho v poslední době dost událo. Jelikož do dění neodmyslitelně patří naše obec, vztahují se naše aktivity i na vás.

Mezi novinky patří sepsání vlastní oddílové brožury první pomoci a tak vám zde předkládáme malou ukázkou, která se vám může hodit.

PRVNÍ POMOC

proběhla na základní škole dne 7. 5. 2010. Účastníci se seznámili s teorií a následně praxí – vše bylo zaměřeno na zážitek. Za pomoci moderní ambulanční panny jsme nacvičili resuscitaci a na počítači jsme shlédli analýzu našeho snažení. Venku jsme trénovali postupy při autonehodě a vyprošťování raněných. Největším zážitkem pro všechny – a to i pro samotné organizátory – byla simulace autonehody. Havárie byla nastavena tak, aby se na ní objevilo vše, co se naučili v teorii. A jak se teorie povedla v praxi? Na to se doptejte účastníků. Jak se říká – lepší je pomoci nějak, než vůbec.

PRVNÍ POMOC – UKÁZKA Z BROŽURY:

Popáleniny dělíme na tři stupně.

1. Stupeň – kůže je lehce zarudlá, pálí, bez pupínků. Většinou jde o popálení od slunce či opaření vodou o teplotě cca 70 °C. V tomto případě postačí opláchnout studenou vodou a nastříkat bepanthenolovým sprejem. V případě přetrvávajících potíží zajít k lékaři.

2. Stupeň – kůže zarudlá, s puchýřky. Zde je vhodné oplachovat studenou vodou, přiložit sterilní krytí a neprodleně dopravit k lékaři.

3. Stupeň – jedná se o popáleniny hluboké, zasahující hluboko do kůže či až do masa. Zde je nutné popáleniny opláchnout, překrýt sterilní gázou a urychleně zavolat 155. Hrozí šok, zanesení infekce!

V případě popálenin 1. stupně je malá pravděpodobnost šoku. U popálenin 2. a 3. stupně je riziko vzniku šoku závislé na velikosti popálení.

Nikdy se neřidte radami babiček a nemažte popáleniny tukem! Ani ze psa či kočky! Nepropichujte puchýře, nestrhávejte zbytky kůže. Pouze opláchnout, překrýt a volat 155 či odvézt do nemocnice.

Pokud hoří oděv na postiženém, hasíme tak, že dotyčného položíme obličejem k zemi a přehodíme přes něj látku – ne silonovou!

RYBÁŘSKÉ ZÁVODY

pro děti se uskutečnily i přes zdánlivě nepříznivé počasí v neděli 9. 5. 2010. Celá akce byla ověřena obavami z počasí, které se jako v minulých letech vzpamatovalo a bylo nakonec nádherně. Všichni přítomní se dokázali povznést i nad všudypřítomné bláto, a tak se děti mohly vyřadit na raftech, střelbě z luků, trefováním na cíl, závoděch na chůdách a měly možnost si zdarma vzít fruko, oplatek a časopis Turista.

Děkujeme všem sponzorům, bez nichž by akce nemohla nabrat takových rozměrů: Pramosu, obci Šitbořice a časopisu Turista.

Nácvik první pomoci při rybářských závodech.

foto: Jan Novotný

Díky patří i rybářům, kteří nám jako oddílu projevili letošním již čtvrtým přiváním důvěru a s nimiž se nám výborně spolupracovalo.

POVODNĚ 2010

Ve středu obcházel obyvatele Šitbořic pět lidiček, kteří vybrali ve sbírce částku 6870 Kč. Ve čtvrtek a v pá-

tek přibýly do pokladničky další korunky a spolu s materiálními příspěvky (kbelíky a čisticími prostředky) se částka vyšplhala na 11 706 Kč. Večer jsme jeli nakoupit do makra a v sobotu 22. 5. 2010 jsme v brzkých ranních hodinách dorazili na místo (Troubky). Po rozhovoru s paní místostarostkou jsme vše vyložili ve skladu, naložili vysoušeče a rozvezli je na určené místa. I když jsme dorazili jen dva, nabídli jsme pomoc při uklízení domů.

Dům byl vytopen do výšky 1,3 metru a vše, co bylo mokré, muselo pryč. Za dvě hodiny jsme spolu se dvěma hasiči vyklidili kompletně 3 místnosti. Kompletně znamenalo rozbít cca 8 promočených skříní a vynést k likvidaci televizi, ledničku, koberce, stoly i židle...

Perlička na konec – po vyložení námi přivezeného nákladu jsme si šli vyslechnout další povely a když jsme pak dorazili na další místo určení, nabídl nám jeden místní pán vodu z naší Brněnky (místní šitbořický obchod) a rukavice z brněnského Makra. V akci jsme viděli i další materiál. Jak jsme v letáčku avizovali – vše šlo rovnou k potřebným. Na místě jsme potkali také skauty, pionýry a tomíky, což nás potěšilo a povzbudilo nejvíc.

Náš oddíl TOM Sluníčko 19211 moc děkuje všem, kteří pomohli.

Jan Novotný

www.slunickositborice.webnode.cz

Z VÝLETU

Již od roku 1984 pořádá naše organizace Sdružení technických sportů začátkem června dvoudenní autobusový zájezd po přírodních i jiných krásách naší vlasti a okolí. Letos jsme se už popáté v historii zájezdů vydali k našim východním sousedům na Slovensko, tentokrát na Kysuce a Oravu. Zájem o účast byl velký, v autobuse nás spolu s řidičem cestovala přesně 50.

Přes hraniční přechod v Hodoníně jsme zamířili k prvnímu cíli našeho putování – zřícenině Čachtického hradu, který je opředen pověstmi o kruté hraběnce Alžbětě Báthoryovej. Tuto jsme na hradě sice nepotkali, ale čekal nás krásný výhled do krajiny z mohutných hradeb. Další zastávkou bylo muzeum Kysucké dědiny na Vychylovce. Hlavní atrakcí tohoto muzea je zachovaná část bývalé Kysucko-oravské lesní železnice. Tato úzkorozchodná dráha je zajímavá tím, že vzhledem ke složitému horskému terénu využívá jízdu úvratěmi, dle slov naší průvodkyně jízdy „cickak“. O víkendech je v provozu i parní lokomotiva, vzhledem k naší páteční návštěvě jsme se museli spokojit s diesellovou mašinkou. I tak jízda v polootevřeném vagóně stála za to. Následovala prohlídka skanzenu vesnických staveb, které byly do areálu přemístěny většinou z oblasti nově vybudované přehrady Nová Bystrica. V místní restauraci jsme samozřejmě ochutnali místní speciality – brynzové halušky a kapustnicu. Po zkušenostech z předchozích zájezdů už nás ani nemohlo překvapit, že na oběd je třeba počítat s poněkud delší dobou než u nás. První den jsme zakončili na Oravské přehradě, kde jsme byli ubytováni v kempu Stará hora. Nechyběl zde samozřejmě táborák s opékáním buřtů a degustací přivezených vzorků vína a podobných nápojů.

Druhý den jsme zahájili program krátkou zastávkou na hrázi přehrady. Vzhledem k předchozím vydatným deštům byla přehrada přeplněna a vodu nestačila zdržovat. Voda se horním přepadem řítila dolů. Myslím, že většina z nás něco takového viděla ve skutečnosti poprvé, dívat se

z hráze dolů na padající vodu byl opravdu zážitek. Pokračovali jsme směrem na Zuberec, kde je muzeum Oravské dědiny. Zde jsme si vzhledem k nedostatku času udělali pouze krátkou procházku a pokračovali na parkoviště za chatou Zverovka. Před námi se už tyčily ještě částečně zasněžené štíty Západních Tater, které dosahují výšky přes 2 000 m. Zde jsme se už rozdělili a každý si mohl udělat procházku dle svých možností a zájmů. Většina z nás se vydala za vytyčeným cílem – k Roháčským vodopádům – a nelitovali jsme. Díky předchozím deštům byl vodopád opravdu ve formě. A to už nás čekal poslední bod

Čachtický hrad.

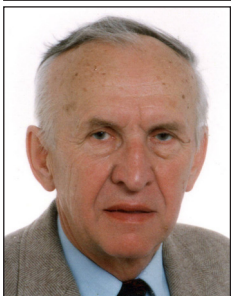
foto: Jiří Kaňa

programu – prohlídka Oravského hradu, který je v Oravském Podzámku. Vzhledem k zachovalosti a rozloze stojí za zhlédnutí, prohlídka i při nasazeném rychlém tempu trvala téměř dvě hodiny, bylo nutno absolvovat kolem 300 schodů. Uznání je třeba vyslovit našemu dvornímu kameramanovi, který prohlídku absolvoval i s berlemi. Čekala nás ještě dlouhá cesta domů, která byla přerušena pouze zastávkou na večeři. Zpátky v našich krásných šitbořicích jsme se objevili těsně po půlnoci.

Jiří Kaňa

ZE ŠITBOŘICKÝCH KRONIK

Z RODINNÉ KRONIKY ŠTĚPÁNA KAŇE

Mimo oficiálních kronik – obecní, školní a farní – psal si svoji rodinnou kroniku šitbořák Štěpán Kaňa. Dochovanou kroniku opatruje jeho dcera Marie Kaňová. V kronice zapsal podle vzpomínek svých rodičů a prarodičů různé šitbořské i celostátní události a také svoje životní osudy a příhody od svého

dětství až do stáří. Štěpán Kaňa se narodil r. 1893 a zemřel 1985. Bylo mu 92 let. Bydlel se svojí rodinou na ulici Horní č. 329 v domku, který si sám postavil a kde bydlí nyní jeho dcera Marie s rodinou.

Po skončení školní docházky v šitbořské obecní škole šel pracovat na velkostatek do Martnic. Později si našel práci v Brně v továrně na svíčky. Ve škole býval velmi talentovaný žák. Jeho spolužačka tetička Karolina Peterková vzpomínala, že Štěpán dovedl z hlavy vypočítat všechny příklady z počtenice a nemusel si nic psát. Jeho rodiče neměli prostředky na jeho další vzdělávání a nemohl se vyučit ani řemeslu. Díky svému nadání byl Štěpán dlouhá léta od roku 1939 až do důchodového věku obecním tajemníkem a bez problémů ovládal administrativu týkající se tajemnické funkce. Mimo tajemnické funkce pracoval s manželkou na malém hospodářství, které si pořídil se svojí manželkou Štěpánkou po sňatku v r. 1919 a to až do vzniku JZD v padesátých letech. Různé žádosti šitbořáků na obecním úřadě vyřizoval na počkání.

Svoje životní osudy ve svém mládí zejména v době první světové války popisuje v rodinné kronice takto:

Žádný z mých sourozenců po vyjití z obecné školy se nešel učit řemeslu, jen bratr Josef se vyučil soustružníkem. Chodili jsme do práce na velkostatek jako většina dětí v té době. Já jsem však chodil na velkostatek necelý rok a když se na podzim r. 1909 začal bourat kostel, chtěl jsem se také přihlásit. Bylo však uchazečů dosti a proto jsem hledal práci v Brně. Asi měsíc jsem byl u zedníků a potom se mně podařilo dostat se do svíčkové továrny v Komárově, kde bylo zaměstnáno více šitbořáků. Továrna měla své noclehárny a domovnice nám vařila snídaně a obědy. Pracoval jsem jako vaříč glycerinu a měl jsem plat 2,30 K jako starší dělník a k tomu týdně půl kg mýdla, každou druhou neděli jsem dopoledne čistil stroje a aparáty na vaření. Za neděli byl plat dvojnásobný. Z týdenního výdělků jsem dával 10 K rodičům. Vzhledem k tehdejší životní úrovni jsme žili spokojeně a také proto, že pevná důvěra v Boha byla naší oporou. I ostatní bratři a sestry (Štěpán měl 4

sestry a 3 bratry), kteří již měli svoje rodiny, žili ne v nadbytku, ale spokojeni. Všichni jsme si dělali plány na další život. Ale přísloví, že člověk míní a Bůh mění se ukázalo pravdivým. Den 28. červen 1914 překazil plány všem občanům tehdejší říše Rakousko-Uherské. Byl zavražděn v Sarajevu následník trůnu Ferdinand a následek – ještě v červenci byla vypovězena válka Srbsku a stala se z toho 1. světová válka, která přes všechna naše přání na brzké ukončení trvala až do 28. října 1918. Já jsem nastoupil vojenskou službu 1. srpna 1914 – ostatní již byli na vojně – a to k pluku č. 99 ve Znojmě. Po výcviku jsem byl poslán v listopadu na frontu do tehdejší Haliče. Náš pluk utrpěl velké ztráty a byli jsme po celou dobu v záloze. První jarní útok byl dne 16. 5. 1915, při které jsem byl raněn šrapnelovou kuličkou pod paží levé ruky. Byli jsme odveleni do nemocnice v Osvětimi, kde jsem byl operován. Po uzdravení v měsíci červenci jsem znovu šel do pole a to s Vídeňským plukem. Po nezdařeném útoku jsem byl zajatý za městečkem Pokalem a nastal pro mě nový život v ruském zajetí. Při přechodu rakouských hranic jsem večer vzpomněl na píseň Amose Komenského „Zasvit mi ty slunko zlaté na poslední z vlasti krok“. Nenadál jsem se tehdy, že budu v zajetí přes tři roky. Byl jsem s ostatními zajatci přidělen radě města Kijev. Řezali jsme v lesích dřevo. Město Kijev topilo většinou dřevem. Pracovali jsme v lesích i v létě. I lodě na řekách vytápěli dřevem. Ubytování jsme byli ve vesnicích, kde ve srovnání s našimi domky to bylo velmi ubohé. Nebylo tam ani sporáků, ani postelí, vařilo se v pecích a strava byla velmi jednoduchá. Hladu jsem však neměl, jen špatné oblečení a to jak ve všední den tak i ve svátek. Zvykli jsme si na ten blahobyt carského Ruska, kterého si občané vážili tak, že v roce 1917 v listopadu provedli revoluci a nastala nová doba a veškerou moc nad soukromým majetkem přebíral stát. Nastala občanská válka. Co je občanská válka zkusila nejen města, ale i venkov. Po převratu v r. 1917 jsem odešel

Štěpán Kaňa s manželkou.

od správy města Kijeva a byl jsem zaměstnán ve mlýně pana Zívala, který bydlel v Kievě, ale mlýn měl v nájmu poblíže Dubna. Mlýn, který měl pouze jedno složení, chtěla vzít do své správy obec a když jej majitel nechtěl vydat, přišli na nás se šavlí a mohu děkovati jedné hospodyni, která máchala v nádrži u mlýna prádlo, že jsem vyvázl se zdravou kůží. Bylo to na jaře 1918 a po této příhodě i jiných, které se stále častěji opakovaly, se mně přestalo v zajetí líbit a zatoužil jsem po domově. Na podzim čeští sedláci na Volyni, s kterými jsme se stýkali, nás ubezpečovali, že již do pole nepůjdeme, že to v Rakousku již politicky praští. A tak na začátku října 1918 jsme odjeli na rakouskou hranici a převzala nás rakouská pohraniční stráž. Dovedli nás do tábora u Lvova do tak zvané karantény, kde jsme po 14 dní byli hostiteli tisícům blech. Podotýkám, že horší byly vši, kterých jsme se za celou dobu pobytu v Rusku nikdy zcela nezbavili. Pak jsme byli posláni do Vídně, kde jsem předtím nikdy nebyl, ale za pomoci Šitbořáka Cyrila Bavlnky, který se též vracel ze zajetí, jsme našli švagra Františka Matýška, který hlídal dezertéry. Ten nám půjčil 10 korun, poněvadž jsme neměli ani haléře. Hned druhý den jsme spolu odjeli do Znojma a 24. října 1918 jsem se shledal se svými rodiči v rodné obci. Švagr Král, manžel mé sestry Marie a bratr Josef složili své kosti na válečném poli a jsou na pomníku

padlých u kostela, který dnešnímu pokolení připomíná hrůzy 1. světové války.

Den 28. 10. 1918 – Rakousko rozděleno, vzniklo Československo, první prezident Tomáš Garyk Masaryk.

Dostal jsem dvouměsíční dovolenou a potom zase nástup voj. služby ve Znojmě. Demobilizován jsem byl v roce 1919 a více jsem neměl vojenskou pušku v ruce. Válečné poměry se začaly likvidovat. Opět mír. Radost na tím byla někdy až příliš hlučná, zvláště na tanečních zábavách. Někteří vojáci se vrátili až za delší dobu, zvláště legionáři. Vdovy, jimž padli muži, obdrželi penzi a čas, který je nejlepší lékař válečné rány zahojí.

Tak popsal Štěpán Kaňa svoje mládí a válečné zážitky z 1. světové války, která skončila před 92 lety v říjnu 1918. Podobné osudy prožilo i dalších téměř 40 šitbořických mužů, kteří po čtyři roky v rakouské císařské armádě bojovali na válečných frontách v Rusku, Srbsku, Rumunku a v Itálii.

Štěpán Kaňa má zásluhu, že tyto prožitky zapsal pro následující generace Šitbořáků. Ve své kronice kromě rodinných událostí popisuje vše, co se událo v Šitbořicích i ve státě od 20 let minulého století až do jeho stáří a úmrtí. Je to zajímavé čtení.

Ing. Josef Krupička

POVÍDÁNÍ O VÍNĚ

ROK 2010 – CO NÁS JEŠTĚ ČEKÁ?

Zima na začátku roku 2010 nás prověřila pořádně. Na některých místech je poškození mrazy velmi významné. Vinohrad je však rostlina mimořádně vitální a tak se ve většině případů s takovými problémy rychle vyrovná. Ti, kteří mají své vinohrady na vhodných a ověřených tratích se s problémy zmzrnutí určitě po letošní zimě nepotkali. Dlouholetá zkušenost našich předků je tedy pro výběr nejlepší polohy pro vinohrad nenahraditelná.

Po definitivním konci zimy a v podstatě se dá říct, po Velikonocích přišlo dlouho očekávané jaro. Jenže noční teploty byly stále nízké a rašení révy proto postupovalo pomalu. Mnoho vinic se potýká s poškození sviluskami a roztoči. Tyto vinice vypadají, jakoby se jim nechtělo růst a celkový pohled na trpící porost je hodně smutný.

Květen byl ale prozatím největší peckou, která nás v právě běžícím roce potkala. Nadbytek srážek a nízké teploty způsobily obrovské problémy a škody lidem v blízkosti říček i řek. Pro vinohrady je toto počasí také nepříznivé a ve zpomaleném růstu, který zavinily nízké teploty, je extrémní příděl srážek nevyužitelný a spíše

nepříznivý. Na některých plochách už je akutní problém s přemokřenou půdou a keře se v substrátu dusí.

V prvních dnech měsíce června je často většina odrůd již v počátku květu, ale v roce 2010 bude réva kvést nejdříve okolo 15. června. Tato situace dává s velkou pravděpodobností ročníku 2010 do vínku výraznější kyseliny a také nižší dosaženou cukernatost. Samozřejmě je nemožné předpovídat, jak se bude vegetační rok dále vyvíjet, ale opožděný termín květu už dost napovídá.

Jednoznačně můžeme říct, že za tři měsíce budeme chytřejší. Do letních měsíců však jdeme s vědomím, že udržet vinohrady a hrozny zdravé bude podstatně obtížnější, než to bylo v roce minulém. Už na začátku června jsou podmínky pro šíření houbových chorob naprosto ideální a proto není čas na váhání, ani hrdinství a už je nutné zahájit chemickou ochranu. Pustil jsem se trochu do věštění a tipování, ale jsem opravdu přesvědčen, že udržet vinohrady zdravé bude dost tvrdý oříšek.

Léto má tedy nelehký úkol napravit vše co je zatím spíše podprůměrné, než běžné. Necelé tři měsíce v nás tedy mohou vzbudit naději a očekávání, že nic není ztracené. Když teda napíšu, přání příznivého léta, čas krásných dovolených, je to především kvůli dostatku slunečných a teplých dní pro vinohrady. Přejme si tedy pro všechny opravdové a slunečné léto.

Ing. Aleš Urbánek

ALJAŠKA – KRÁLOVSTVÍ MEDVĚDŮ

KATMAI NATIONAL PARK

Katmaiský Národní park se nachází na Aljašském poloostrově, asi 450 km jihozápadně od Anchorage. Nachází se zde 15 aktivních sopek, které dnes tvoří seskupení nejvíce aktivních sopek na světě. Národní park Katmai je nedotknutelným královstvím medvědů grizzly. Nikde jinde na světě jich nespátříte víc na jednom km².

Do Katmaie jsme dorazili po asi čtyřiceti minutovém letu hydroplánem z městečka King Salmon. Let hydroplánem byl i přes otřesný vzhled letadla, kde nefungující pásy, nedovřené dveře a naprasklé sklo bylo nejspíše na místní poměry v normě, velkým zážitkem, nejspíše proto, že jsme letěli tak nízko nad zemí a mohli z výšky pozorovat nádhernou přírodu a pozoruhodné geografické malby. Stromy, domky a jezera vypadaly z horizontálního pohledu jako malé namalované miniaturky. Po přistání na vodní hladině se převážná většina z nás dostala, po přejití dlouhého prkna s pomocí šikovného pilota, na břeh suchou nohou. Následně nám místní ranger udělil instrukce nezbytného chování v přítomnosti medvědů. Dozvěděli jsme se, že zde nepatří přednosti zprava, ale jednoznačnou přednost má vždy medvěd. Pokud si medvěd umane lehnout si přímo na cestě, nezbyvá vám nic jiného než čekat až odejde, neboť obejít ho není v národním parku většinou možné z důvodu lesů hustě prorostlých křovím. Vyskytnete-li se v těsné blízkosti medvěda, nemáte dělat prudké pohyby, na medvěda máte pomalu mluvit, jen tak pozná, že jste lidé. Nesmíte se dívat medvědovi do očí, neboť by to mohl brát jako výzvu k boji, který máte bohužel předem prohraný. Veškeré jídlo a pití, vyjma čisté neslazené vody, jsme museli nechat v budce na jídlo určené

foto: Pavla Batková

u bran národního parku. Jako odstrašující příklad nám místní ranger ukázal na malé kousky roztrhaný sportovní batoh, jehož majitel se málem stal zpestřením jídelníčku medvěda. Nejdůležitější zásada ale spočívala v tom dělat takový hluk, aby jsme medvěda nepřekvapili. Překvapený medvěd by mohl zaútočit.

Hlavním účelem naší návštěvy tohoto národního parku bylo tedy pozorování medvědů hnědých při lovu loso-

foto: Pavla Batková

sů na řece Brooks. Medvěd grizzly je poddruh medvěda hnědého žijící zejména v Kanadě a na Aljašce. Ve stoje dosahuje výšky až 2,5 m a váhy až 800 kg. Medvěd grizzly je všežravec, jeho potravu tvoří hlízy, lesní plody, ořechy, med, ryby, hmyz a jeho larvy, hlodavci, ještěři, velcí savci ale i mršiny. Ačkoli grizzly na první pohled vypadá neohrabaně, dokáže na vzdálenost 50 – 100 metrů běžet rychlostí cválajícího koně.

Medvědi se sem stahují z širokého okolí, aby nabrali zásoby tuku na dlouhou aljašskou zimu. Potravu v řece a jezeře je tolik, že se dokonce jindy samotářská zvířata tolerují a loví klidně vedle sebe. Také při naší návštěvě o medvědy nebyla nouze. V parku najdete více zajímavých míst a vyhlídek, které jsou k pozorování medvědů výslovně určeny.

Bezpochyby tím fotograficky nejzajímavějším místem je vyhlídka u vodopádu na řece Brooks. Dostanete se tam pěšky po úzké pěšince široce zarostlým lesem, složeným především ze smrků – narozdíl od jiných pěšin vedoucích k ostatním vyhlídkovým místům, není cesta pod dozorem strážců parku. Většina dokumentárních filmů a fotografií medvědů grizzly z Aljašky jsou zhotovené právě na tomto místě. Najdete zde dvě pozorovací místa. Jedno místo se nachází asi sto metrů pod vodopádem a druhé přímo u vodopádu. Jsou zde vybudované dřevěné pozorovatelné, díky nimž se můžete dostat do neuvěřitelné blízkosti medvědů.

Bylo úžasné pozorovat jejich chování, techniky lovu i vodní hrátky odrostlejších samostatných mláďat. Mláďata se neustále držela v blízkosti medvědice, která je starostlivě kontrolovala a připravena chránit jejich bezpečí za každou cenu, monitorovala okolní dění. Medvíďata se neustále pokoušela, skákala v mělké hladině, popřípadě opřena o malou betonovou zídku nad vodopádem pozorovala ostatní medvědy. Někteří z nich chodili v mělké vodě s hlavou ponořenou pod hladinou, další seděli pod splavem a čekali na kousky skákající do vzduchu proti peřejím. Lososy letící ve vzduchu jsem se snažila usilovně vyfotit. Stálo mě to dost úsilí, ale nakonec se podařilo. Nad peřejemi seděl obrovský tlustý medvěd a nehnutě pozoroval vodu. Bylo zajímavé jak stylem „mouchy sežerte mě“ vždy v proudu chvíli otevřel tlamu a kousek lososa červeného mu do ní přímo skočil. Svým stylem se k lovu nedostal příliš často, zato s největším úspěchem. Svůj úlovek si svědo-

foto: Pavla Baťková

ně, že medvěda nesmíte při spánku vyrušit, nezbylo nám nic jiného než čekat až se prospí a pustí nás dál. Poté, co jsme čekali zhruba hodinu a medvěd se k odchodu neměl, začali ochránci vymýšlet strategii. Nakonec jeden z ochránců vkročil přibližně do poloviny mostu a hodil do vody kousek dřeva. Medvěd slyšíc známý zvuk se okamžitě probudil a vrhnul se do řeky. Celá čekající skupinka turistů musela ustoupit do bezpečné vzdálenosti, neboť představa rozespáleného hladového medvěda až zjistí, že místo lososí lahůdky najde kus dřeva, byla dost nepředstavitelná. V tu chvíli místní ochránce obdržel zprávu, že z druhé strany cesty se k nám blíží medvědice s malým medvíďetem, tudíž jsme museli opět postoupit o něco vpřed, pak zase vzad a opět vpřed a vzad. Necelou další půl hodinu jsme chodili tam a zpátky, než se nám podařilo uvolnit cestu.

I přes frekventovanost blízkých setkání s medvědy je statistika smrtelných útoků na člověka v Katmaji nízká. Podle dostupných zdrojů za celých 85 let existence národního parku zde došlo pouze k jedinému smrtelnému útoku, který si vyžádal hned dva lidské životy najednou. K úmrtí došlo v důsledku porušování základních zásad bezpečného soužití s medvědy.

Pavla Baťková

mitě střežil před ostatními méně úspěšnými. Poté, co zachytil lososa svými obrovskými špičáky, otočil se k nám zády a svůj úlovek si patřičně vychutnával. Další medvěd upřednostňoval mrtvé lososy vyplavené kolem břehu. Z lososa vždy zkušeným pohybem stáhli kůži a tu sežrali spolu s hlavou a jikrami. Zbytek, nízkokalorické lososí maso, pouští do vody, takže i racci a orli si přijdou na své. Pod vodopádem se obvykle medvědů sešlo více. Okamžikem, kdy se k sobě přiblížili na vzdálenost narušující konkurenční zónu, medvěd viditelně slabší, majíc na mysli zásadu silnějšího, se vždy sebral a místo přenechal silnějšímu.

Při procházení parkem není výjimkou situace, kdy narazíte na medvěda a nemůžete postupovat dále. Obzvláště zajímavou situaci jsme zažili, když jsme cestou zpátky k hydroplánu narazili na skupinku turistů a místního ochránce, čekající před mostem. Velice rychle jsme pochopili situaci. Medvěd si ustlal na břehu druhé strany mostu. A protože jiné cesty nebylo a v Národním parku platí zásad-

foto: Pavla Baťková

OBRAZOVÁ KRONIKA

3. 4. 2010 - Velikonoční sobota - Klapači.

foto: Pavla Batková

30. 4. 2010 - Stavěná máje.

foto: Antonín Lengál

29. 5. 2010 - Výlet ministrantů na Nedánov.

foto: Petr Krupička

12. 6. 2010 - Farní den (na farní zahradě).

foto: Petr Krupička

11. 6. 2010 - Agrotec Mogul rally (zatáčka u Nových hor).

foto: Jiří Nevidal

12. 6. 2010 - Sraz veteránů (u Orlovny).

foto: Pavla Batková

Štengaráček - zpravodaj obce Šitbořice, červen 2010, č. 2010/2, ročník 16
šéfredaktor: Ing. Josef Zelinka; sazba: František Valíček; členové redakční rady: Zdenka Kaňová, Pavla Batková
vydal: OÚ Šitbořice, Osvození 92, Šitbořice, náklad: 600 kusů, neprodejné; tisk: Vydavatelství Brázda, Břeclav
zaregistrováno: Okresní úřad Břeclav, č. j. 574/95 - 408/ Za. r. z.: MK ČR E 11609
uzávěrka příštího čísla: 1. 9. 2010, úvodní stránka: Ze srazu veteránů, foto: Pavla Batková
e-mail: redakce@stengaracek.cz, web: <http://www.stengaracek.cz>